

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Природничо-географічний факультет

МАТЕРІАЛИ
IV Всеукраїнської конференції молодих
науковців

„СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ПРИРОДНИЧИХ НАУК”

Ніжин, 17–18 квітня 2019 р.

“Наука-сервіс”
Ніжин – 2019

СТАН УГРУПОВАНЬ ЗООПЛАНКТОНУ оз. СОЛОНЕ ПНДВ «БУРКУТИ»

Куліда А.С.¹, Орлова К.С.^{1,2}

¹Херсонський державний університет,

²Херсонська гідробіологічна станція НАН України,
м. Херсон, Україна, E-mail: orlova.ec@gmail.com

Територія природного науково-дослідного відділення (ПНДВ) «Буркути» Національного природного парку «Олешківські піски» охоплює площу 1240,2 га та включає в себе різноманітні біотопи — листяні та хвойні ліси, лучні, степові та рідколісся ділянки. Тут знаходиться більше 10 невеличких солонуватих та прісних озер. Майже всі вони пересихають влітку і тому фауна гідробіонтівна цій території є слабо вивченою.

Для оцінки стану оз. Солоне як одного з найбільших прісних водойм на території ПНДВ аналізували видове різноманіття та кількісні показники зоопланктонів, як найбільш інформативної групи водних тварин.

Для аналізу фауни зоопланктону проаналізовано 2 проби, відібрані співробітниками Херсонської гідробіологічної станції НАН України 15 травня 2018 р. сіткою Апштейна середнього зразку (капроновий газ № 68). Видова приналежність організмів визначалась нами за роботами Кутикової Л.А. (1970), Мануйлової О.Ф. (1964) та Рилова (1930). Визначення кількісних характеристик та розрахунок індексу Шенона (H) проводилися за загальноприйнятими у гідробіології методиками (Методи гідроекологічних досліджень..., 2006).

Площа оз. Солоне становить близько 6 га, рівень води коливається від 1,5 м до 0,3 м. За характером водообміну воно є безстічним, а за класифікацією біотопів — С1.22 Мезотрофною водоймою з угрупованням вільно плаваючих рослин (Мельник та ін., 2016).

Видовий склад зоопланктону озера Солонесе відносно бідним. Встановлено наявність 14 видів зоопланктонів з трьох основних таксономічних груп: 13 видів коловороток (Rotatoria) з 6 родин (*Brachionus angularis* Gosse, 1851, *Br. budapestinensis* Daday, 1885, *Br. calyciflorus* Pallas, 1776, *Br. plicatilis* (Müller, 1786), *Br. quadridentatus* Hermann, 1783, *Br. urceus* (Linnaeus, 1758), *Filinia longiseta* (Ehrenberg, 1834), *Keratella cochlearis* (Gosse, 1851), *K. quadrata* (O.F. Müller, 1786), *K. valga* (Ehrenberg, 1834), *Mytilina mucronata* (O.F. Müller, 1773), *Testudinella patina* (Hermann, 1783) та *Euchlanis meneta* Myers, 1930); 2 види гіллястовусих ракоподібних (Cladocera) (*Daphnia pulex* Leydig, 1860 та *Ceriodaphnia pulchella* Sars, 1862); та 1 вид веслоногих ракоподібних (Copepoda) (*Diaptomus gracilis* (Sars, 1863)). Відмічали також науплуральні та копеподібні личинкові стадії розвитку копепод. Крім того поодинокі зустрічалися личинки комарів-дзвінців (Chironomidae) та нематод (псевдопланктон).

Фауністичний комплекс формувался за рахунок наупліарно-копеподитних стадій діапомід — 53,3 тис екз./м² (36,0% від загальної чисельності) та коловороток *K. quadrata* — 45,0 тис екз./м² (29,0%). Субдомінантами за

чисельністю можна вважати коловерток *Asplanchna priodonta* Gosse, 1850 — 14,2 тис екз./м² (9,1%) та *Br. calyciflorus* — 12,7 тис екз./м² (8,2%). За біомасою переважали калянуси *D. gracilis* — 0,8 г/м² (55,7% від загальної біомаси) та *A. priodonta* — 0,3 г/м² (18,9%). Значення індексу видового різноманіття Шеннона за чисельністю ($H_N = 2,33$ бит/екз.) та біомасою ($H_B = 1,53$ бит/мг) вказує на складність структури угруповань зоопланктонів, незважаючи на практично повне сезонне пересихання озера та бідність фауни. Оскільки на кількісні і якісні показники зоопланктону впливають різні фактори, метою подальшої роботи є проведення комплексних досліджень фауни гідробіонтів на цій території.

Зміст

Флора і рослинність

Глушко А.В. Урочище «Гала» як перспективна територія мережі ПЗФ Ніжинського району	3
Литовченко Р.В. «Графський парк» — об'єкт природно-заповідного фонду: історія становлення та місце у мережі ПЗФ Чернігівської області	4
Мартинова А.О. Видове багатство фітоценозів урочища Спадчанський ліс	4
Омельченко С.А. Відомості про рослини, що занесені до Червоної книги України, з території Сеймського регіонального ландшафтного парку у науково-популярних виданнях	5
Чернишов І.О. Склад синузій весняних ефемероїдів Спадчанського лісу (Сумська область, Україна)	5

Експериментальна ботаніка

Безгубченко К.В. Вплив препаратів RIVAL та ROST-концентрат на схожість насіння огірків сорту Ніжинський ...	7
Бондаренко Т.А. Вплив препаратів вимпел та ризостим на енергію проростання солодкого перцю (<i>Capsicum annuum</i> L.)	8
Заяц І.І. Вплив препаратів Вимпел та Ризостим на схожість насіння перцю солодкого сорту Богатир	8
Лісовицький В.В. Ефекти метаболічно активних речовин на проростання насіння огірків	9
Нестеренко К.Ю. Методичні аспекти створення сортів озимої м'якої пшениці (<i>Triticum aestivum</i> L.) з використанням світової колекції	10
Ручкіна О.Ю. Дія препаратів рівал та рост-концентрат на енергію проростання огірків сорту Ніжинський	12
Сатарі Ж. Вплив препаратів Рівал та Рост-концентрат на лінійний ріст проростків огірків сорту Ніжинський	12
Шуляк Т.В. Вплив солей на проростання та розвиток проростків <i>Triticum aestivum</i> L.	13

Зоологія

Антипова К.В. Особенности морфометрии пескаря короткоусого <i>Gobio brevicirris</i> Fowler, 1976, обитающего в прудах бассейна реки Кундрючья	14
Горобець А.О. Сисні шкідники в агроценозах капусти ННВЦ «Дослідне поле» ХНАУ ім. В.В. Докучаєва	15
Дьяченко Ю.С., Серeda В.А., Харченко Ю.С. Азіатський зерноїд <i>Megabruchidius dorsalis</i> (Coleoptera: Chrysomelidae: Bruchinae) — адвентивний вид на території дендропарку ХНАУ ім. В.В. Докучаєва (Харківська область)	16
Кавурка В.В., Степаненко Н.В., Шешурак П.Н. Совки підсемейства Noctuidae (Lepidoptera, Noctuidae) города Нежина (Черниговская область, Украина)	17
Куліда А.С., Орлова К.С. Стан угруповань зоопланктону оз. Солоне ПНДВ «Буркути»	18
Мельник О.А., Микула О.С. Орнітофауна міста Ніжин: результати моніторингу 2018 року	19
Назаров Н.В., Надточий Р.А., Шешурак П.Н. Диахромус германский <i>Diachromus germanus</i> (Linnaeus, 1758) (Coleoptera: Carabidae: Harpalini) в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя	20
Некревич Ю.О., Рябцева Д.В., Станкевич С.В. Видовий склад комплексу хрестоцвітих блішок <i>Phylotretta</i> spp. (Coleoptera: Chrysomelidae) на посівах олійних капустяних культур у Східному Лісостепу України	21
Островський А.М. <i>Trichoferus campestris</i> (Faldernann, 1835) (Coleoptera: Cerambycidae) — новий вид-вселенець в зеленіє насаждения г. Гомеля (Республика Беларусь)	22
Рудік В.А., Плотник О.В., Орлова К.С., Шевченко І.В. До питання поширення кровосисних комарів (Diptera: Culicidae) в пониззі Дніпра	23
Степаненко Н.В. Бабочки надсемейства Noctuoidea (Lepidoptera) вредящие яблоне в городе Нежине (Черниговская область, Украина)	23
Степаненко Н.В., Міліцін А.В., Мартиненко Ю.В. Використання методу біоіндикації для визначення якості питної води	24
Чеверда А., Костенко О.О., Микула О.С. Оформлення птерилографічного атласу <i>Asio otus</i> (Linnaeus, 1758) (Strigiformes: Strigidae)	26

Медико-біологічні дослідження

Архипчук І.В. Моделювання впливу якісного стану ліпопротеїнів крові на прогресування атеросклерозу у пацієнтів з артеріальною гіпертензією	27
Звонкова Ю.М. Особливості постави учнів Ніжинського ліцею	27
Кулик Л.П. Динаміка захворюваності на доброякісну гіперплазію передміхурової залози за останні 5 років в м. Прилуки та Прилуцькому районі	28
Рамазанова С.В., Васильченко В.С. Визначення активності каталази та концентрації малонового діальдегіду в крові пацієнтів, які лікуються діалізом	29
Рапута А.М. Епідеміологічна та епізоотологічна ситуація з лептоспірозу в Чернігівській області за одинадцять років (2008-2018 рр.)	30
Сичова Г.О., Мхігорян Л.С. Порушення фізіологічних функцій хребта і можливість їх профілактики немедикаментозними методами	30
Тимошенко С.В., Марченкова А.І. Аналіз захворюваності дітей та підлітків Рожнівського навчально-виховного комплексу І-ІІ ст. Броварського району	32